

Αναλυτικά περιεχόμενα

Σχετικά με τους/τις συγγραφείς 9

Πρόλογος της ελληνικής έκδοσης 19

Πρόλογος 21

1 Διδασκαλία και εκπαιδευτική ψυχολογία

Μελέτη περίπτωσης : Η πολιτική «Όχι κάτω από Γ» 32

Αναστοχασμός αναφορικά με αυτά που ήδη γνωρίζετε για τη μάθηση και τη διδασκαλία 33

Μελετώντας και μαθαίνοντας αποτελεσματικά 36

Για να εξελιχθώ ως εκπαιδευτικός 37

Κατανοώντας και ερμηνεύοντας ερευνητικά

ευρήματα 40

Ποσοτική έρευνα 40

Ποιοτική έρευνα 41

Έρευνα μεικτών μεθόδων 42

Ερμηνεύοντας ερευνητικά αποτελέσματα:

Μια προειδοποίηση 44

Από την έρευνα στην πράξη: Η σημασία

των θεμελιωδών αρχών και των θεωριών 44

Συλλέγοντας δεδομένα και βγάζοντας συμπεράσματα

για τους δικούς σας μαθητές και μαθήτριες 46

Αξιολογώντας τα επιτεύγματα των μαθητών/τριων και ερμηνεύοντας τη συμπεριφορά τους μέσα στην τάξη 46

Διεξάγοντας έρευνα δράσης 47

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ανάπτυξη και διαφορετικότητα

2 Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη

Μελέτη περίπτωσης: Καρότα 52

Γενικές αρχές της ανθρώπινης ανάπτυξης 52

Τα πολλαπλά επίπεδα περιβαλλοντικής επιρροής: Βιοοικολογικά συστήματα και η σημασία του πολιτισμού 54

Ο ρόλος του εγκεφάλου στη μάθηση και την ανάπτυξη 57

Η θεωρία του Piaget για τη γνωστική ανάπτυξη 60

Οι βασικές παραδοχές του Piaget 62

Τα προτεινόμενα στάδια γνωστικής ανάπτυξης του Piaget 64

Κριτική στη θεωρία του Piaget 70

Εξετάζοντας τη διαφορετικότητα από την οπτική γωνία της θεωρίας του Piaget 72

Σύγχρονες προεκτάσεις και εφαρμογές της θεωρίας του Piaget 74

Η θεωρία του Vygotsky για τη γνωστική ανάπτυξη 77

Οι βασικές παραδοχές του Vygotsky 77

Ασκώντας κριτική στη θεωρία του Vygotsky 82

Εξετάζοντας τη διαφορετικότητα από την οπτική γωνία της θεωρίας του Vygotsky 83

Σύγχρονες προεκτάσεις και εφαρμογές της θεωρίας του Vygotsky 83

Συγκρίνοντας τις θεωρίες του Vygotsky και του Piaget 87

Γλωσσική ανάπτυξη 88

Θεωρητικά ζητήματα σχετικά με τη γλωσσική ανάπτυξη 89

Διαφορετικότητα στη γλωσσική ανάπτυξη 91

Εκμάθηση δεύτερης γλώσσας και μαθητές/τριες της αγγλικής γλώσσας 92

3 Προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη

Μελέτη περίπτωσης 101

Η ανάπτυξη της προσωπικότητας 102

Ιδιοσυγκρασία 102

Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανάπτυξη της προσωπικότητας 103

Το Μοντέλο των Πέντε Παραγόντων της Προσωπικότητας 106

Ιδιοσυγκρασία, προσωπικότητα και καλή προσαρμογή 106

Ανάπτυξη μιας αίσθησης εαυτού 108

Παράγοντες που επηρεάζουν την αίσθηση του εαυτού 109

Διαμορφώνοντας μια ταυτότητα : Αναπτυξιακές αλλαγές στην αίσθηση εαυτού 110

Διαφορετικότητα στην αίσθηση εαυτού 117

Ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ συνομηλίκων

και διαπροσωπικές αντιλήψεις 118

Επιρροές των συνομηλίκων στην ανάπτυξη 118

Κοινές κοινωνικές ομάδες στην παιδική και εφηβική ηλικία 120

Δημοτικότητα και κοινωνική απομόνωση 124

Κοινωνική νόηση 126

Επιθετικότητα 130

- Τεχνολογία και σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων 133
 Διαφορετικότητα στις σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων και κοινωνική νόηση 135
 Προώθηση υγιών σχέσεων μεταξύ συνομηλίκων 136
 Ηθική και προκοινωνική ανάπτυξη 140
 Αναπτυξιακές τάσεις στην ηθική και την κοινωνική συμπεριφορά 140
 Παράγοντες που επηρεάζουν την ηθική και προκοινωνική ανάπτυξη 146
 Η διαφορετικότητα στην ηθική και προκοινωνική ανάπτυξη 146
 Ενθαρρύνοντας την ηθική και προκοινωνική ανάπτυξη στο σχολείο 148
- 4 Διαφορές μεταξύ των ομάδων**
- Μελέτη περίπτωσης : Μαθητές και μαθήτριες που ξαφνικά απουσιάζουν από το σχολείο 156
 Πολιτισμικές και εθνοτικές διαφορές 158
 Πλοήγηση σε διαφορετικούς πολιτισμούς στο σπίτι και στο σχολείο 159
 Πολιτισμική επάρκεια 160
 Δημιουργώντας ένα πολιτισμικά συμπεριληπτικό περιβάλλον μέσα στην τάξη 168
 Διαφορές φύλου 175
 Κοινωνικό φύλο, βιολογικό φύλο και μη συμμόρφωση με φύλο 177
 Ερευνητικά ευρήματα σχετικά με τις διαφορές φύλου 178
 Προέλευση των διαφορών φύλου 183
 Κάνοντας τις κατάλληλες προσαρμογές για τις διαφορές φύλου 185
 Κοινωνικοοικονομικές διαφορές 187
 Προκλήσεις που συνδέονται με τη φτώχεια 189
 Προωθώντας την ψυχική ανθεκτικότητα 191
 Δουλεύοντας με άστεγους μαθητές και μαθήτριες 193
 Μαθητές και μαθήτριες σε κίνδυνο 194
 Χαρακτηριστικά μαθητών και μαθητριών σε κίνδυνο 194
 Γιατί οι μαθητές και οι μαθήτριες εγκαταλείπουν το σχολείο 195
 Υποστηρίζοντας μαθητές και μαθήτριες σε κίνδυνο 195
- 5 Ατομικές διαφορές και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες**
- Μελέτη περίπτωσης : Τιμ 202
 Νοημοσύνη 202
 Θεωρητικές προσεγγίσεις της νοημοσύνης 203
 Μετρώντας τη νοημοσύνη 209
 Φύση και ανατροφή σε σχέση με την ανάπτυξη της νοημοσύνης 211
 Πολιτισμική και εθνοτική διαφορετικότητα στη νοημοσύνη 212
 Σκεφτείτε έξυπνα γύρω από τη νοημοσύνη και τις βαθμολογίες IQ 213
 Γνωστικό ύψος και προδιάθεση 215
 Δεν υπάρχουν μαθησιακά στιλ 216
 Έχει νόημα να προσαρμόζουμε τη διδασκαλία μας ώστε να απευθύνεται συγκεκριμένα στο «δεξί ημισφαίριο» ή στο «αριστερό ημισφαίριο» του εγκεφάλου των μαθητών και μαθητριών μας; 216
 Αναλυτική και ολιστική σκέψη 217
 Προδιάθεση 217
 Εκπαιδεύοντας μαθητές και μαθήτριες με ειδικές ανάγκες μέσα στις τάξεις γενικής εκπαίδευσης 218
 Δημόσιος νόμος 94-142: Νόμος για την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρίες (IDEA) 220
 Πιθανά οφέλη και μειονεκτήματα της συμπερίληψης 222
 Εντοπίζοντας τις ειδικές ανάγκες των μαθητών και μαθητριών 223
 Μαθητές και μαθήτριες με ειδικές γνωστικές ή ακαδημαϊκές δυσκολίες 225
 Μαθησιακές δυσκολίες 225
 Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής/υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) 229
 Διαταραχές λόγου και επικοινωνίας 233
 Γενικές συστάσεις 234
 Μαθητές και μαθήτριες με κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα συμπεριφοράς 235
 Συναισθηματικές διαταραχές και διαταραχές συμπεριφοράς 235
 Διαταραχές αυτιστικού φάσματος 238
 Γενικές συστάσεις 240
 Μαθητές και μαθήτριες με γενική καθυστέρηση στη γνωστική και κοινωνική λειτουργία 241
 Νοητικές αναπηρίες 241
 Μαθητές και μαθήτριες με σωματικές ή αισθητηριακές δυσκολίες 243
 Σωματικές βλάβες και βλάβες της υγείας 244
 Προβλήματα όρασης 245
 Απώλεια ακοής 246
 Γενικές συστάσεις 248
 Μαθητές και μαθήτριες με προχωρημένη γνωστική ανάπτυξη 249
 Χαρισματικότητα 249
 Λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα όταν εντοπίζουμε και αντιμετωπίζουμε ειδικές ανάγκες 252
 Γενικές συστάσεις για τη συνεργασία με μαθητές και μαθήτριες που έχουν ειδικές ανάγκες 253

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Μάθηση και κίνητρα

6 Συμπεριφοριστικές απόψεις για τη μάθηση

- Μελέτη περίπτωσης: Το επίκεντρο της προσοχής 259
- Βασικές παραδοχές των θεωριών μάθησης 259
- Βασικές παραδοχές του συμπεριφορισμού 260
- Χτίζοντας πάνω στους υπάρχοντες συσχετισμούς ερεθίσματος-αντίδρασης: Κλασική εξαρτημένη μάθηση 263
- Κλασική εξαρτημένη μάθηση των ακούσιων συναισθηματικών αντιδράσεων 265
- Συνήθη φαινόμενα στην κλασική εξαρτημένη μάθηση 266
- Αντιμετωπίζοντας αντιπαραγωγικές συναισθηματικές αντιδράσεις 267
- Μαθαίνοντας από τις συνέπειες: Συντελεστική εξαρτημένη μάθηση 267
- Αντιπαραβάλλοντας την κλασική εξαρτημένη μάθηση και τη συντελεστική εξαρτημένη μάθηση 268
- Οι διάφορες μορφές που μπορεί να πάρει η ενίσχυση 269
- Οι διάφορες μορφές που μπορεί να λάβει η τιμωρία 277
- Στρατηγικές για την ενθάρρυνση παραγωγικών συμπεριφορών και την αποθάρρυνση ανεπιθύμητων 280
- Αποτελεσματική χρήση της ενίσχυσης 280
- Διαμορφώνοντας νέες συμπεριφορές 286
- Ενθαρρύνοντας επιθυμητές συμπεριφορές μέσω προγενέστερων της συμπεριφοράς ερεθισμάτων και αντιδράσεων 287
- Δημιουργώντας συνθήκες απόσβεσης 289
- Χρησιμοποιώντας νύξεις για ακατάλληλες συμπεριφορές 289
- Ενισχύοντας ασυμβίβαστες συμπεριφορές 289
- Χρησιμοποιώντας την τιμωρία όποτε είναι απαραίτητη 290
- Μελετώντας τις συνέπειες που είτε σκόπιμα είτε ακούσια επιβάλλετε 292
- Αντιμετωπίζοντας ιδιαίτερα δύσκολες συμπεριφορές στην τάξη 292
- Εφαρμοσμένη ανάλυση συμπεριφοράς 293
- Λειτουργική ανάλυση 293
- Θετικές συμπεριφορές παρέμβασης και υποστήριξης 294
- Θετικές συμπεριφορικές παρεμβάσεις και υποστήριξη για το σχολείο 295
- Διαφορετικότητα στις συμπεριφορές των μαθητών και των μαθητριών και αντιδράσεις τους στις συνέπειες 296
- Διευκολύνοντας μαθητές και μαθήτριες με ειδικές ανάγκες 297

7 Μάθηση, νόηση και μνήμη

- Μελέτη περίπτωσης: Τα διαγωνίσματα της Παρασκευής 303
- Βασικές παραδοχές της γνωστικής ψυχολογίας 303
- Ένα μοντέλο της ανθρώπινης μνήμης 305
- Η φύση της αισθητηριακής καταγραφής 308
- Μεταφέροντας πληροφορίες στη μνήμη εργασίας: Ο ρόλος της προσοχής 308
- Η φύση της μνήμης εργασίας 309
- Μετακίνηση πληροφοριών στη μακρόχρονη μνήμη: Συνδέοντας νέες πληροφορίες με προηγούμενη γνώση 312
- Η φύση της μακρόχρονης μνήμης 312
- Μάθηση, μνήμη και ο εγκέφαλος 313
- Κριτική του μοντέλου τριών συνιστωσών 314
- Αποθήκευση στη μακρόχρονη μνήμη 314
- Πώς οργανώνεται η γνώση 316
- Πώς μαθαίνεται η δηλωτική γνώση 319
- Πώς μαθαίνεται η διαδικαστική γνώση 324
- Ρόλοι της προηγούμενης γνώσης και της μνήμης εργασίας στην αποθήκευση της μακρόχρονης μνήμης 324
- Ενθαρρύνοντας την προδιάθεση για μάθηση με νόημα και την εννοιολογική κατανόηση 328
- Χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για τη διευκόλυνση της μάθησης με νόημα 329
- Χρήση μνημονικών τεχνασμάτων ελλείπει σχετικής προηγούμενης γνώσης 330
- Όταν η κατασκευή της γνώσης πηγαίνει στραβά: Αντιμετωπίζοντας τις εσφαλμένες αντιλήψεις των μαθητών και των μαθητριών 331
- Εμπόδια στην εννοιολογική αλλαγή 334
- Προωθώντας την εννοιολογική αλλαγή 335
- Ανάσυρση στη μακρόχρονη μνήμη 337
- Παράγοντες που επηρεάζουν την ανάσυρση 338
- Γιατί οι μαθητές και οι μαθήτριες μερικές φορές ξεχνούν 342
- Διαφορετικότητα στις γνωστικές διεργασίες 344
- Διευκολύνοντας τη γνωστική επεξεργασία των μαθητών και μαθητριών με ειδικές ανάγκες 346

8 Πολύπλοκες γνωστικές διεργασίες και αυτορρύθμιση

- Μελέτη περίπτωσης: Αναλαμβάνοντας την ευθύνη 352
- Σκεφτόμαστε για τη σκέψη και μαθαίνουμε πώς να μαθαίνουμε: Η σημασία της μεταγνώσης 353
- Αποτελεσματικές στρατηγικές μάθησης 354
- Παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση στρατηγικών 359
- Μεταγνωστικές στρατηγικές στην ψηφιακή εποχή 364
- Διαφορετικότητα, αναπηρίες και εξαιρετικές ικανότητες στη μεταγνώση 366
- Μεταβίβαση 368
- Παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταβίβαση 370

Επίλυση προβλημάτων και δημιουργικότητα 374

Παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχία στην επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργική σκέψη 376

Διδάσκοντας στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων 380

Καλλιεργώντας τη δημιουργική σκέψη 381

Χρησιμοποιώντας την τεχνολογία υπολογιστών για την προώθηση και υποστήριξη της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων 383

Κριτική Σκέψη 385

Ενθαρρύνοντας την κριτική σκέψη μέσα στην τάξη, στον έξω κόσμο και στον κυβερνοχώρο 388

Αυτορρύθμιση 390

Αυτορρυθμιζόμενη συμπεριφορά 393

Αυτορρυθμιζόμενη μάθηση 399

Αυτορρυθμιζόμενη επίλυση προβλημάτων 402

Προωθώντας την αυτορρύθμιση των μαθητών και των μαθητριών σε κίνδυνο 405

Διαφορετικότητα στη μεταβίβαση, την επίλυση προβλημάτων, τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και την αυτορρύθμιση 407

Φιλοξενώντας μαθητές και μαθήτριες με ειδικές ανάγκες 409

9 Μάθηση και νόηση στο πλαίσιο

Μελέτη περίπτωσης: Το κόστος και τα οφέλη της μετανάστευσης 414

Βασικές παραδοχές των θεωριών πλαισίου 415

Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις ως πλαίσια 418

Αλληλεπιδράσεις με πιο προχωρημένα άτομα 418

Αλληλεπιδράσεις με συνομήλικα άτομα 418

Δημιουργώντας μια κοινότητα μάθησης 420

Ο πολιτισμός ως πλαίσιο 422

Γνωστικά σχήματα, σενάρια και κοσμοθεωρίες ως πτυχές του πολιτισμού 423

Οι κοινότητες πρακτικής ως πτυχές του πολιτισμού 426

Οι κοινωνίες ως πλαίσιο 427

Αυθεντικές δραστηριότητες 428

Οι ψηφιακές τεχνολογίες ως πλαίσια 430

Τεχνολογία στη μάθηση και τη διδασκαλία 431

Προωθώντας τον τεχνολογικό γραμματισμό 434

Διαδραστική εκπαιδευτική εκπαίδευση 436

Λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα των μαθητών και μαθητριών 437

10 Κινητοποίηση: Αυτοπεποίθηση, αξίες και ανάγκες

Μελέτη περίπτωσης: Δύο μαθητές, ένα πρόβλημα 444

Η φύση της κινητοποίησης 445

Ενδογενής και εξωγενής κινητοποίηση 447

Διαμορφώνοντας κίνητρα γύρω από ερωτήσεις που θέτουν οι μαθητές και οι μαθήτριες στον εαυτό τους 450

Μπορώ να το κάνω αυτό; 451

Συμπεριφορές και δεξιότητες κινητοποίησης που μπορούν να διδαχθούν μέσω της μοντελοποίησης 452

Χαρακτηριστικά των αποτελεσματικών μοντέλων 456

Απαραίτητες προϋποθέσεις για επιτυχημένη μοντελοποίηση 457

Αυτοαποτελεσματικότητα 458

Πώς η αυτοαποτελεσματικότητα επηρεάζει την κινητοποίηση 461

Λίγη παραπάνω αυτοπεποίθηση – αλλά όχι υπερβολική – μπορεί να είναι ωφέλιμη 462

Παράγοντες στην ανάπτυξη της αυτοαποτελεσματικότητας 463

Αυτοαποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών 468

Επανεξέταση της αμοιβαίας αιτιώδους σχέσης 470

Επανεξετάζοντας την ενίσχυση και την τιμωρία 472

Συγκρίνοντας θεωρητικές προσεγγίσεις της μάθησης 475

Θα ήθελα να το κάνω αυτό; 476

Προσδοκίες και αξίες 476

Ενδιαφέροντα 478

Σύντομες παρεμβάσεις κινητοποίησης 480

Αν το κάνω αυτό, θα καλύψει τις ανάγκες μου; 481

Βασικές ανθρώπινες ανάγκες 481

Διέγερση 482

Αυτοπροσδιορισμός 483

Διαφορετικότητα στην αντιμετώπιση των αναγκών 490

11 Κινητοποίηση, θυμικό και εμπλοκή

Μελέτη περίπτωσης 495

Ποιος είναι ο στόχος μου όταν το κάνω αυτό; 495

Νοοτροπίες 503

Γιατί σημείωσα επιτυχία (ή αποτυχία) σε ένα έργο; 507

Διαφορετικότητα στους γνωστικούς και κοινωνικο-πολιτισμικούς παράγοντες που επηρεάζουν την κινητοποίηση 511

Ποιες είναι οι πεποιθήσεις και οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών μου για μένα; 516

Πώς οι αιτιακές αποδόσεις και οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών επηρεάζουν την επίδοση των μαθητών και των μαθητριών; 519

Είναι η κινητοποίηση και η εμπλοκή ουσιαστικά το ίδιο πράγμα; 521

Οφέλη της ακαδημαϊκής εμπλοκής 525

Πώς αισθάνομαι όταν ασχολούμαι με ακαδημαϊκά έργα; 525

Πώς το θυμικό και τα κίνητρα αλληλοσυνδέονται 525

Άγχος μέσα στην τάξη 529

Κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση 535

Διαφορετικότητα στο θυμικό 537

Κινητοποίηση μαθητών/τριων σε οποιοδήποτε περιβάλλον 539

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ**Στρατηγικές διδασκαλίας****12 Δημιουργώντας ένα περιβάλλον που ευνοεί τη μάθηση**

- Μελέτη περίπτωσης : Μια μεταδοτική κατάσταση 545
- Δημιουργώντας ένα περιβάλλον που ευνοεί τη μάθηση 545
- Διαμορφώνοντας την αίθουσα διδασκαλίας 547
- Δημιουργώντας και διατηρώντας παραγωγικές σχέσεις εκπαιδευτικών - μαθητών και μαθητριών 549
- Δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό ψυχολογικό κλίμα 552
- Θέτοντας όρια 555
- Σχεδιάζοντας δραστηριότητες που κρατούν τους μαθητές και τις μαθήτριες προσηλωμένους/ες στο έργο τους 560
- Παρακολουθώντας τι κάνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες 563
- Τροποποιώντας τις διδακτικές στρατηγικές για την προώθηση ενός θετικού κλίματος 563
- Λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές διαφορές 564
- Λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές διαφορές και διαφορές μεταξύ των ομάδων 564
- Επεκτείνοντας την αίσθηση της κοινότητας πέρα από την αίθουσα διδασκαλίας 569
- Δουλεύοντας σε συνεργασία με το υπόλοιπο σχολικό προσωπικό 569
- Δουλεύοντας σε συνεργασία με την κοινότητα στο σύνολό της 572
- Δουλεύοντας σε συνεργασία με τους γονείς 572
- Αντιμετωπίζοντας την ανεπιθύμητη συμπεριφορά 577
- Αγνοώντας ορισμένες συμπεριφορές 579
- Χρησιμοποιώντας νύξεις σε μαθητές και μαθήτριες 579
- Συζητώντας προβλήματα κατ' ιδίαν με τους μαθητές και τις μαθήτριες 580
- Διδάσκοντας δεξιότητες αυτορρύθμισης 584
- Συνομιλώντας με τους γονείς 585
- Διενεργώντας προγραμματισμένες, συστηματικές παρεμβάσεις 587
- Λαμβάνοντας υπόψη το πολιτισμικό υπόβαθρο των μαθητών και μαθητριών 589
- Αντιμετωπίζοντας την επιθετικότητα και τη βία στο σχολείο 591
- Εκφοβισμός και διαδικτυακός εκφοβισμός 594
- Αντιμετωπίζοντας προβλήματα που σχετίζονται με συμμορίες 598

13 Στρατηγικές διδασκαλίας

- Μελέτη περίπτωσης: Επέκταση προς τη Δύση 603
- Γενικές αρχές που μπορούν να καθοδηγήσουν τη διδασκαλία 604
- Σχεδιάζοντας τη διδασκαλία 608
- Προσδιορισμός των στόχων της διδασκαλίας 609
- Διενεργώντας ανάλυση έργου 613
- Αναπτύσσοντας σχέδιο μαθήματος 615
- Χρησιμοποιώντας τεχνολογικά μέσα για την κοινοποίηση των στόχων και τη διευκόλυνση της επικοινωνίας καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 616
- Στρατηγικές διδασκαλίας που κατευθύνονται από τον/την εκπαιδευτικό 617
- Παρουσιάζοντας νέο υλικό μέσω παραδοσιακών εκθετικών μεθόδων: Διδασκαλία και εγχειρίδια 617
- Υποβάλλοντας ερωτήσεις και παρέχοντας ανατροφοδότηση 618
- Παρέχοντας πρακτική εξάσκηση μέσω εργασιών εντός της τάξης 621
- Δίνοντας εργασίες για το σπίτι 623
- Παρέχοντας άμεση κατευθυνόμενη διδασκαλία 625
- Προωθώντας τη μεγιστοποίηση μάθησης 626
- Χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά διαδικτυακούς πόρους 628
- Προωθώντας τη σκόπιμη εξάσκηση 630
- Βοηθώντας τους μαθητές και τις μαθήτριες να διδαχθούν πώς να μαθαίνουν 630
- Καθοδηγούμενες από τον/τη μαθητή/ήτρια στρατηγικές διδασκαλίας 631
- Ενθαρρύνοντας και καθοδηγώντας τις συζητήσεις μέσα στην τάξη 632
- Διεξάγοντας συνεδρίες αμοιβαίας διδασκαλίας 635
- Διεξάγοντας δραστηριότητες ανακάλυψης και έρευνας 636
- Διεξάγοντας δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης 638
- Οργανώνοντας συνεδρίες διδασκαλίας από συνομηλίκους/ες 644
- Διεξάγοντας δραστηριότητες συνεργατικής μάθησης με βάση την τεχνολογία 647
- Οι τομείς ακαδημαϊκού περιεχομένου ως πλαίσιο 649
- Λογοτεχνία: Γραφή και ανάγνωση 649
- Μαθηματικά 654
- Φυσικές επιστήμες 656
- Κοινωνικές σπουδές 659
- Λαμβάνοντας υπόψη τις ενδοομαδικές διαφορές 664
- Συμπεριλαμβάνοντας τους μαθητές και τις μαθήτριες με ειδικές ανάγκες 666
- Λαμβάνοντας υπόψη τους διδακτικούς στόχους και τη διαφορετικότητα των μαθητών και των μαθητριών 669

14 Στρατηγικές αξιολόγησης μέσα στην τάξη που προάγουν τη μάθηση

- Μελέτη περίπτωσης: Η δοκιμασία στα μαθηματικά 676
- Οι διάφορες μορφές και σκοποί της αξιολόγησης 677
- Καθοδηγώντας τη λήψη διδακτικών αποφάσεων 680
- Καθορίζοντας τι έχουν μάθει οι μαθητές και οι μαθήτριες από τη διδασκαλία 680
- Αξιολογώντας την ποιότητα της διδασκαλίας 681
- Διαγνώσκοντας προβλήματα μάθησης και επίδοσης 681
- Προωθώντας τη μάθηση 682
- Ενισχύοντας τη μάθηση μέσω συνεχών αξιολογήσεων και τακτικής ανατροφοδότησης 686
- Συμπεριλαμβάνοντας τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διαδικασία αξιολόγησης 689
- Χρησιμοποιώντας ψηφιακές τεχνολογίες στη διαμορφωτική αξιολόγηση 690
- Χαρακτηριστικά των καλών αξιολογήσεων 691
- Αξιοπιστία 692
- Στάθμιση 694
- Εγκυρότητα 694
- Αξιολογώντας την πρόοδο και τα επιτεύγματα των μαθητών και των μαθητριών τόσο άτυπα όσο και τυπικά 702
- Άτυπη παρατήρηση της συμπεριφοράς των μαθητών και των μαθητριών 702
- Χρησιμοποιώντας τυπικές γραπτές αξιολογήσεις μέσα στην τάξη 705
- Χρησιμοποιώντας αξιολογήσεις επιδόσεων 714
- Πρόσθετες εκτιμήσεις κατά την αξιολόγηση 720
- Λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα των μαθητών και των μαθητριών στις αξιολογήσεις μέσα στην τάξη 726
- Προσαρμόζοντας τις διαφορές των ομάδων 726
- Λαμβάνοντας υπόψη μαθητές και μαθήτριες με ειδικές ανάγκες 727

15 Συνοψίζοντας τα επιτεύγματα και τις ικανότητες των μαθητών και των μαθητριών

- Μελέτη περίπτωσης : Β στην ιστορία 733
- Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα μιας ενιαίας αξιολόγησης 734
- Ακατέργαστη βαθμολογία 734
- Βαθμολογία βάσει κριτηρίων 734
- Βαθμολογίες βάσει νόρμας 736
- Χρησιμοποιώντας βαθμολογίες βάσει κριτηρίων έναντι βαθμολογιών βάσει νόρμας μέσα στην τάξη 741
- Προσδιορίζοντας τα επιτεύγματα με τη χρήση τελικών βαθμολογιών και χαρτοφυλακίων 743

- Συνυπολογίζοντας ή μη συνυπολογίζοντας άλλους παράγοντες κατά τη βαθμολόγηση 747
- Συμπεριλαμβάνοντας τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διαδικασία βαθμολόγησης 749
- Χρησιμοποιώντας χαρτοφυλάκια 750
- Κατηγορίες και προορισμοί των χαρτοφυλακίων 750
- Οφέλη και περιορισμοί των χαρτοφυλακίων 752
- Βοηθώντας τους μαθητές και τις μαθήτριες να συνθέσουν χαρτοφυλάκια 752
- Σταθμισμένες δοκιμασίες 754
- Είδη σταθμισμένων δοκιμασιών 755
- Ατομική έναντι ομαδικής χορήγησης σταθμισμένων δοκιμασιών 757
- Κατευθυντήριες γραμμές για την επιλογή και τη χρήση σταθμισμένων δοκιμασιών 759
- Ερμηνεύοντας τα αποτελέσματα σταθμισμένων δοκιμασιών 762
- Δοκιμασίες υψηλού διακυβεύματος και λογοδοσία από την πλευρά των εκπαιδευτικών 763
- Νόμος με τίτλο «Κάθε παιδί μπορεί να πετύχει» (Every Student Succeeds Act – ESSA) 764
- Προβλήματα με τις δοκιμασίες υψηλού διακυβεύματος 764
- Παραγωγικά βήματα προς τα εμπρός στις δοκιμασίες υψηλού διακυβεύματος 767
- Λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα των μαθητών και των μαθητριών 769
- Πολιτισμική προκατάληψη στο περιεχόμενο των δοκιμασιών 769
- Πολιτισμικές και εθνοτικές διαφορές 771
- Γλωσσικές διαφορές και μαθητές και μαθήτριες που δεν είναι φυσικοί ομιλητές της γλώσσας στην οποία λαμβάνει χώρα η διδασκαλία 771
- Υποστηρίζοντας μαθητές και μαθήτριες με ειδικές ανάγκες 772
- Εχεμύθεια και επικοινωνία σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης 773
- Επικοινωνώντας τα αποτελέσματα της αξιολόγησης στους μαθητές, στις μαθήτριες και στους γονείς 776

Παράρτημα Α Περιγράφοντας συνδέσεις με συντελεστές συσχέτισης 781

Παράρτημα Β Προσδιορίζοντας την αξιοπιστία και την προβλεπτική εγκυρότητα 783

Γλωσσάρι 787

Βιβλιογραφία 825

Πρόλογος της ελληνικής έκδοσης

Η ελληνική έκδοση του εγχειριδίου *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αναπτύσσοντας τη μάθηση* αποτελεί το αποτέλεσμα μιας συστηματικής και στοχευμένης προσπάθειας μετάφρασης, επιστημονικής επιμέλειας και προσαρμογής στην ελληνική γλώσσα και εκπαιδευτική πραγματικότητα ενός ήδη καταξιωμένου διεθνώς έργου. Στο εξωτερικό το εγχειρίδιο έχει τύχει ευρείας αποδοχής για τον πλούτο και την πολυμορφία του υλικού του, για την ανανεωτική του προσέγγιση στην εκπαιδευτική θεωρία και πράξη, τον διεπιστημονικό του χαρακτήρα, την παρουσίαση εμπειρικά τεκμηριωμένων πρακτικών, και τη συμβολή του στην ενίσχυση της αναστοχαστικής ικανότητας των εκπαιδευτικών. Έχουμε τη χαρά, επομένως, να το παρουσιάσουμε στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό.

Το εγχειρίδιο αυτό διακρίνεται για τη δυναμική του προσέγγιση στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία, με έμφαση στην αναπτυξιακή πορεία των μαθητών και μαθητριών στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ιδιαίτερη αξία προσδίδουν οι μελέτες περίπτωσης που ενισχύουν τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, αλλά και τα ερωτήματα αναστοχασμού που ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη και τον αυτοπροσδιορισμό της επαγγελματικής ταυτότητας του/της εκπαιδευτικού. Κατά την επιμέλεια της παρούσας έκδοσης, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην επιστημονική ακρίβεια της ορολογίας, στη σαφήνεια της γλώσσας, αλλά και στη χρήση συμπεριληπτικού λόγου, με σεβασμό στη διαφορετικότητα και στις αρχές της ισότιμης συμμετοχής.

Η μετάφραση δεν περιορίστηκε στην απλή απόδοση των εννοιών: επιχειρήθηκε η προσεκτική αναδιατύπωσή

τους, ώστε να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες και παιδαγωγικά προσβάσιμες για το ελληνικό ακαδημαϊκό και επαγγελματικό κοινό. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν στοχευμένες παρεμβάσεις στο περιεχόμενο, με αφαίρεση αναφορών που αφορούν αποκλειστικά θεσμούς, εκπαιδευτικές διαδικασίες ή νομικά πλαίσια των Ηνωμένων Πολιτειών και την αντικατάστασή τους, όπου ήταν δυνατόν, με αντίστοιχα στοιχεία που αφορούν την ελληνική πραγματικότητα. Έτσι, η έκδοση αποκτά μεγαλύτερη συνάφεια με τις ανάγκες και τα συμφραζόμενα των φοιτητών/τριών, των εκπαιδευτικών και των επαγγελματιών της ψυχοπαιδαγωγικής υποστήριξης στην Ελλάδα.

Ως επιμελητική ομάδα εργαστήκαμε με ενθουσιασμό και ακαδημαϊκή προσήλωση, με γνώμονα τα ερευνητικά ενδιαφέροντά μας και την επιθυμία να προσφέρουμε ένα σύγχρονο, αξιόπιστο και προσαρμοσμένο εργαλείο στους/στις φοιτητές/ήτριες των Τμημάτων Ψυχολογίας και των Παιδαγωγικών Τμημάτων, στους/στις ενεργεία εκπαιδευτικούς και σε κάθε επαγγελματία που ασχολείται με την εκπαιδευτική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων.

Ελπίζουμε η παρούσα έκδοση να αξιοποιηθεί δημιουργικά στη διδασκαλία, τη μάθηση και την έρευνα, και να συμβάλει στην εμβάθυνση της επιστημονικής γνώσης και πράξη στον τομέα της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην Ελλάδα.

Οι επιμελήτριες της ελληνικής έκδοσης